

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

xiv. Ambo sunt de essentia hujus actus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

diversis principiis, imò & à principio extrinsecò non vitali, quod tamen est contra eius exigentiam, & in quo casu non denominabit principium suum vitaliter operans.

XIV. Est autem tam actio, quàm terminus de essentia actus intentionalis, tam materialis, quàm spiritualis, præcipuè intellectio. In eo enim formaliter consistit intellectio (idem aliis facile applicari poterit) vi cuius redditur quis formaliter intelligens seu intuens prædicata objecti, sed talis non est sola actio præcisa à termino seu verbo mentis, aliàs foret ipsa imago formalis objecti, adeoque frustraneus foret terminus; & quomodo in actione per possibile vel impossibile separata à termino relucere possunt objecti prædicata? E contra autem, licet solus terminus seu species expressa sit formalis imago objecti, sola tamen non est cognitio, utpote quæ est vita actualis, adeoque præter hanc imaginem dicit eius expressionem, sicut scriptio præter characteres dicit eorum formationem, denominatquè vivens vivere in actu secundo, seu vitaliter operari, movere se ab intrinsecò, tendere in objectum, egredi vel rapi extra se, uno verbo, dicit formaliter &

& intrinsecè exercitium formale vitæ, quæ nullo modo intelligi possunt absquæ actione, & quæ terminus solus, etiam ut respiciens actionem immanentem, præstare nequit, adeoque requiritur insuper intrinsecè ipsa actio immanens; sicut enim intellectivum creatum constituitur intellectivum in actu primo per hoc, quòd possit verbum mentis producere, sic constituitur in actu secundo per actuale producere illius; sicquæ cognoscere est agere, non quidem objectum seu terminum extrinsecum, sed intrinsecum seu ejus imaginem. Quinimò ipsum intelligere divinum importat operationem, non quidem accidentalem à principio operante distinctam, sed substantialem tendentiam in objectum, cujus est imago; abstrahit enim ab his operatio vitalis ut sic. Unde demum inferitur, terminum ab actione immanente præcisum esse vitalem exigitivè solum, non formaliter & actualiter adeoque denominare non posse subjectum, cui à solo Deo productus unitur, vivere, etsi illud de cætero hujus denominationis sit capax. Cui non obstat, quòd albedo subjectum capax denominet album, absquæ eo, quòd actio albedinis producti-

ductiva involvatur, hæc enim non dicit actus agere sicut intellectio.

XV. Vegetationes subjectantur in sola materia; in ea enim subjectatur, atque ex ea educitur terminus per nutritionem formaliter talem productus, nempe unio integralis inter partes unionis essentialis. Sensationes brutorum subjectantur immediatè in anima & materia simul, tanquam in subjecto adæquato sustentationis & informationis; hæc enim animæ, utpote materiales proportionatæ sunt, quibus hi actus materiales inhæreant; & quæ ab iis denominentur sentientes. Operationes vitales materiales intentionales hominis subjectantur tantum in materia tanquam in subjecto adæquato inhætionis; sicut enim improportio inter rem spiritualem & materialem, origo est incapacitatis, quam habet res spiritualis ad sustentandum adæquatè rem materialem, sic manens eadem improportio, utpote non supplebilis per conjunctionem alterius principii passivi materialis, ratio est, cur materiale, nequidem inadæquatè, à spirituali queat sustentari, quod tamen, etsi fortè non implicaret, sine necessitate tamen asseren-